

USTAWA
z dnia 11 września 2019 r.
o pracy na statkach rybackich

Rozdział 2

Minimalne wymagania dla rybaków do pracy na statku rybackim

Art. 3. 1. Na statku rybackim może być zatrudniona osoba, która ukończyła 18 lat.

2. Rybak może być zatrudniony na statku rybackim, jeżeli posiada:

- 1) dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe uzyskane zgodnie z przepisami o bezpieczeństwie morskim;
- 2) ważne świadectwo zdrowia uzyskane w wyniku badania lekarskiego potwierdzającego zdolność rybaka do pracy na statku rybackim, przeprowadzonego zgodnie z przepisami o pracy na morzu;
- 3) ważną książeczkę żeglarską uzyskaną zgodnie z przepisami o pracy na morzu.

3. Dopuszcza się zatrudnienie na statku rybackim młodocianego, który ukończył 16 lat, a nie przekroczył 18 lat, wyłącznie w celu przygotowania zawodowego.

4. Przygotowanie zawodowe, o którym mowa w ust. 3, może być prowadzone przez osobę, która ukończyła 18 lat.

5. Na statku rybackim może odbywać praktykę zawodową praktykant.

6. Przepisy ust. 2 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio do praktykanta.

Art. 4. 1. Stan zdrowia rybaka potwierdza orzeczenie lekarskie wydawane w formie świadectwa zdrowia, zwane dalej „świadectwem zdrowia”.

2. Świadectwa zdrowia rejestruje i wydaje w systemie kontrolno-informacyjnym dla portów polskich (PHICS) uprawniony lekarz.

3. Do przeprowadzania badań lekarskich w celu wydawania świadectw zdrowia są uprawnieni lekarze posiadający specjalizację w dziedzinie medycyny morskiej i tropikalnej, medycyny pracy, medycyny transportu lub spełniający dodatkowe wymagania kwalifikacyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 229 § 8 Kodeksu pracy.

4. W ramach badania lekarskiego uprawniony lekarz może skierować rybaka na konsultacje do lekarza specjalisty lub psychologa lub zlecić przeprowadzenie pomocniczych badań diagnostycznych.

5. Świadectwo zdrowia wydaje się na okres 2 lat, a w przypadku gdy osoba ubiegająca się o zatrudnienie na statku rybackim nie ukończyła 18 lat – na okres roku.

6. Świadectwo zdrowia dla praktykantów i kandydatów do szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie w zawodzie podstawowym dla rybołówstwa, dla którego podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.3)), przewiduje kształcenie zgodnie z wymogami określonymi w postanowieniach konwencji dotyczących wymagań w zakresie wykształcenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht, wydaje się na okres 2 lat.

7. Koszty przeprowadzenia badania lekarskiego w celu wydania świadectwa zdrowia, o którym mowa w ust. 1, dla kandydata i studenta uczelni, o której mowa w art. 74 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o bezpieczeństwie morskim, odbywającego praktykę zawodową na statku szkolnym, którego ta uczelnia jest armatorem, albo na statku innego armatora na podstawie umowy zawartej między uczelnią a tym armatorem, ponosi ten kandydat lub student.

8. Na badanie lekarskie w celu wydania świadectwa zdrowia, o którym mowa w ust. 1, kandydata do szkoły ponadpodstawowej, o którym mowa w ust. 6, oraz ucznia szkoły ponadpodstawowej odbywającego praktykę zawodową na statku szkolnym, którego ta szkoła jest armatorem, albo na statku innego armatora na podstawie umowy zawartej między szkołą a tym armatorem, kieruje dyrektor szkoły. Koszty przeprowadzenia tego badania ponosi organ prowadzący szkołę w rozumieniu art. 4 pkt 16 ustawy – Prawo oświatowe.

9. Rybakowi, który ukończył 50 lat, oraz rybakowi, którego stan zdrowia nie pozwala na wydanie świadectwa zdrowia na okres 2 lat, uprawniony lekarz może wydać świadectwo zdrowia na okres krótszy niż 2 lata.

10. Badanie lekarskie w zakresie dotyczącym zdolności do rozpoznawania kolorów jest ważne w okresie nie dłuższym niż 6 lat.

11. W świadectwie zdrowia stwierdza się:

- 1) zdolność rybaka do pracy na statku rybackim na określonym stanowisku pracy albo jej brak;
- 2) ograniczenia dotyczące zdolności do pracy, w szczególności w odniesieniu do czasu pracy lub zakresu obowiązków, jeżeli takie występują.

12. Świadectwo zdrowia sporządza się w języku polskim i angielskim.

13. Koszty przeprowadzenia badania lekarskiego w celu wydania świadectwa zdrowia, z wyłączeniem badań przeprowadzanych na podstawie ust. 7 i 8, ponosi armator.

14. Świadectwo zdrowia wydane w innym państwie uznaje się za równoważne ze świadectwem zdrowia wydanym na podstawie ust. 1, jeżeli spełnia ono zasadnicze wymagania określone w Międzynarodowej konwencji o wymaganiach w zakresie wykształcenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht, 1978, sporządzonej w Londynie dnia 7 lipca 1978 r. (Dz. U. z 1984 r. poz. 201, z 1999 r. poz. 286, z 2013 r. poz. 1092, z 2018 r. poz. 1866 i 2088 oraz z 2019 r. poz. 103), zwanej dalej „Konwencją STCW”.

15. Przepisy ust. 1–4 i 10–14 stosuje się odpowiednio do praktykanta oraz kandydata do szkoły ponadpodstawowej, o których mowa w ust. 6.

16. Do określenia chorób i stanów chorobowych, które mogą spowodować niezdolność rybaka do pracy na statku rybackim, przeciwwskazań, ograniczeń lub warunków wykonywania pracy na statku rybackim, zakresu badań lekarskich przeprowadzanych w celu wydania świadectwa zdrowia oraz warunków przeprowadzania tych badań, jak również do wzoru świadectwa zdrowia oraz trybu jego rejestracji i wydawania stosuje się odpowiednio przepisy o pracy na morzu.

Art. 5. 1. Rybakowi oraz armatorowi, który skierował rybaka na badanie lekarskie, służy odwołanie od wydanego świadectwa zdrowia.

2. Kandydatowi do szkoły ponadpodstawowej, o którym mowa w art. 4 ust. 6, oraz uczniowi szkoły ponadpodstawowej i dyrektorowi szkoły, o których mowa w art. 4 ust. 8, służy odwołanie od wydanego świadectwa zdrowia.

3. Odwołanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, wnosi się w terminie 7 dni od dnia wydania świadectwa zdrowia za pośrednictwem lekarza, który je wydał, do:

1) wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy właściwego ze względu na siedzibę, odpowiednio, armatora lub szkoły;

2) instytutu badawczego w dziedzinie medycyny pracy lub Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni, w przypadku gdy odwołanie dotyczy świadectwa zdrowia wydanego przez lekarza zatrudnionego w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy.

4. Lekarz, za pośrednictwem którego zostało wniesione odwołanie, przekazuje odwołanie wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę wydanego świadectwa zdrowia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania podmiotowi właściwe-mu do rozpatrzenia odwołania.

5. Ponowne badanie lekarskie w trybie odwołania przeprowadza się w terminie 14 dni od dnia wniesienia odwołania.

6. Koszty przeprowadzenia ponownego badania lekarskiego pokrywa:

1) podmiot określony w ust. 1, który wniósł odwołanie;

2) organ prowadzący szkołę, w przypadku odwołania od świadectwa zdrowia wydanego zgodnie z art. 4 ust. 8.

7. W przypadku gdy ponowne badanie lekarskie jest przeprowadzane na skutek odwołania rybaka, którego na to badanie skierował armator, a podmiot, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, odwołanie rozstrzygnie na korzyść rybaka, koszty takiego badania pokrywa armator.

8. Od świadectwa zdrowia wydanego po przeprowadzeniu ponownego badania lekarskiego nie służy odwołanie.

Art. 6. 1. W przypadku wątpliwości dotyczących stanu zdrowia rybaka armator może, na swój koszt, skierować rybaka na kontrolne badania lekarskie lub badanie psychologiczne.

2. W przypadku utraty ważności świadectwa zdrowia w czasie trwania podróży morskiej rybak może kontynuować pracę na statku rybackim do czasu zawinięcia statku rybackiego do najbliższego portu,

w którym rybak może uzyskać świadectwo zdrowia, z tym że okres pracy na statku rybackim bez ważnego świadectwa zdrowia nie może przekroczyć 3 miesięcy.

3. W nagłych przypadkach dyrektor urzędu morskiego właściwy dla portu macierzystego statku rybackiego może zezwolić rybakowi na pracę bez ważnego świadectwa zdrowia, do czasu zawinięcia tego statku do portu, w którym rybak może uzyskać świadectwo zdrowia od uprawnionego lekarza, pod warunkiem że okres zezwolenia nie przekracza 3 miesięcy, a świadectwo zdrowia niedawno utraciło ważność.

Art. 7. Do spraw nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (Dz. U. z 2019 r. poz. 1889 i 2197) oraz ustawy o bezpieczeństwie morskim.